

ság mintegy 240 kilométer. Az időjárás, amióta megkezdődtek a halálmarsok, hideg és esős. [...] A menetelőket, amennyiben nem tudtak továbbmenni, agyonlőtték. A határon Eichmann, az SS-különítmény parancsnoka ütlegekkel és bántalmazásokkal fogadta, és a határerősítésnél sáncmunkára fogta be őket. [...]

A zsidókat központi gettóba szorították össze, amelyben 69 000 zsidót kívánnak elhelyezni – valószínűleg azonban még többet –, továbbá 17 000 személyt idegen gettóban, amelynek azonban máris 33 000 lakója van, ebből 7000 svéd házakban, 2000 vöröskeresztes házakban és 23 000 svájci házakban. Deportációra és a központi gettóba a svájci és a vatikáni védettek ezreit hurcolják el. A gettóban 4-12 zsidó lakik szobánként. [...]

A zsidók között ezeddig nem túl nagymérvű vérhasjárvány tört ki. [...] A zsidókat általánosságban immáron igen nagymértékben kirabolták, mert az átköltözésnél csak annyit vihettek magukkal, amit maguk tudtak cipelni. Az élelmezési helyzet rövidesen katasztrófális lesz. [...]

Forrás: Lévai Jenő: Raoul Wallenberg regényes élete, hősi küzdelmei, rejtelmes eltűnésének titka. Budapest, 1948. 132–133.

C) A PESTI GETTÓBAN

...December közepén a sárga csillaggal megjelölt házakból mintegy 70-80 ezer zsidót, főleg gyerekeket, nőket és idősebb férfiakat a deszkapalánkkal elzárt gettóba kényszerítették, melyet a Nagyatádi Szabó utca, a Dohány utca, a Király utca és a Síp utca határolt. E területről az ún. árjakat kiköltöztették, Budapest területén másutt csak a semleges követségek „védett” házaiban lakhattak zsidók.

A gettó egyik lakója beszélt el:

„18-20-an laktunk egy-egy kicsiny szobában. Fűtésről – bár kemény hidegek voltak – szó sem lehetett. Az élelmezés kérdését a gettót irányító zsidó-szakács úgy oldotta meg, hogy háztömbönként, később házanként, közös konyhát állítottak fel. A napi étkezés leves és tíz deka kenyér volt. [...]

Óriási mértékben megnövekedett a halandóság. Az éhhalál mellett a bombatámadások és a járványok szedték napról napra áldozataikat. [...]

Naponta 10 és 12, később fél 2 és fél 4 óra között hagyhattuk el lakásunkat. Ilyenkor hallottuk egymástól a különböző értesüléseket, hogy a gettót a németek már aláaknázták, melyik házban mészárolták le az ottlakókat, de azt is, hogy az oroszok Budapest határánál harcolnak. [...]

A belső élet rendjét a zsidótanács által megszervezett zsidórendőrség irányította. Ők szedték össze azokat az embereket, akiket a németek reggelenként munkára igényeltek. Hozzáteszem: a németek a gettóbeli munkásoknak soha nem adtak enni: étlen-szomjan dolgoztatták napestig. [...]

A nyilas különítmények nap, nap után betörték a gettóba, raboltak, gyilkoltak. [...]

Forrás: Karsai, 632–634.